

Mlakarjev cvet.

I.

Kar v glavo jim ni šlo, pa jim ni šlo — Mlakarjevemu očetu, po kaki pravici bi kdo ne bil Mihec, če je rojen ravno svetega Mihaela dan.

„Mihec bo, pa je!“ so še enkrat zatrdili materi, ki so se nekaj ustavljali. „Lej, saj je ime kar s seboj prinesel na svet.“

„Boš že še videl“, pomišljajo mati, „če bo Miha, tak bo kakor je Brnusov Miha, malopridnež in rogovilež.“

Vendar očeta ni bilo pregovoriti. Imeli so stara imena in stare svetnike v veliki časti — in prav so imeli.

Popoldne tistega dne so nesli Mlakarjevega „juda“ h krstu. Gospod župnik so položili krstno knjigo na mizo, jo odprli in se pripravili za pisanje.

„Čegavo je, čegavo?“

„Mlakarjevo“, odgovoré Sitarjev boter.

„Kako ime naj pa zapišem?“

„Oče so rekli, da naj bo Mihael.“

„Tako je prav, Mihael, Mihael! Mogočen je v nebesih, in v litanijah se prvi imenuje med svetniki.“

Ker je bilo to ime gospodu župniku tako zelo, všeč, Sitarjev boter kar niso upali povedati, da so pa mati naročili, naj ga krstijo za Rudolfa. Ko so pa že gospod kasneje rekli:

„Mihael, jaz te krstim v imenu Očeta in Sina in sv. Duha“ — bilo je pa že tudi prepozno razodevati materino željo.

Pa tudi doma niso Sitarjev boter nič omenili, kaj so prinesli iz cerkve, ali Mihaela ali Rudolfa. Bali so se menda, da bi ne bilo kake navskrižnosti. Zato so imeli oče svojega Mihca, mati pa svojega Dolfka. Še-le drugo leto spomladi, ko je zdravnik cepil kože otročičem, so zvedeli Mlakarjeva mati, da je njih Dolfek zapisan v krstni knjigi pravzaprav za Mihaela.

Kar je bilo, je bilo . . . Kaj se hoče? Ta očetova glava!

Pa kljub temu je postajal Mihec razumen otrok in z leti so se jele razodevati različne lastnosti njegove. Skoro se je bilo bati, da se bo materina slutnja uresničila.

„Ti boš ravnotak, kakor je bil tisti Brnusov Miha!“

Kolikrat so ga mati takisto ošinili in nevoljno pogledali očeta.

No pa pol levega razbojnika še ni tičalo v njem. Nikarte tega misliti. Pa kakšen je bil?

Živ kakor ptiček na veji; učen kakor veverica na smreki; iz oči mu je sijala bistrournost in na ustnicah se mu je zibala nedolžna porednost. Videl je vse, slišal vse, zapomnil si vse, posnemal vse. Bil je hkrati povsod. Kadar so ga vzeli mati s seboj, če so šli v vas k sosedovim, se je vsedel za mizo v kot, toda v hipu je izginil, — nekaj je zaškrbljalo in Mihec je pomolil glavo izpod peči in kazal svoje kot repa bele zobe.

„Ti, ta Mihasti, ti si muhast“, dejali so vselej Sitarjev boter, kadar so kje zadeli na Mihca.

Muhast pa je bil res. Povsod je hotel biti prvi in najboljši. Kadar so skakali čez potok, ali čez jarke, — Mihec je moral preskočiti na najširjem mestu. Vrgel je klobuk čez vodo, zasmejal se in dejal: „Ako je klobuk preskočil, bo Mihec tudi!“ Pa se je zaletel enkrat, če ni šlo, še drugič in naposled je gotovo preskočil češ, če je klobuk, pa bi jaz ne?

Kadar so letali, pretekeli je Mihec vse. Kadar so preskakovali kak plot ali leso, najvišje je skočil Mihec, ne meneč se, če je padlo od njega vse: hlačni gumbi in naramnice, klobuk ali slamnik — kar je pač čepelo slučajno na njegovi glavi.

In plezati je znal! Kar zašumele so njegove hlačice-prtenke ob smrekovem deblu, in že je bil gori ob vejevju in je oprezno gledal noter v vranje gnjezdo. Gledal, samo gledal; kaj prijeti, ubiti, — tistega ne! Tak pa Mihec spet ni bil.

Naj vam povem, kaj se mu je vseeno zgodilo nekoč, ko se je plazil gori ob vrhu Ogrinovega gabra.

Mlakarjevi in Ogrinovi so bili sosedje in so si radi medseboj pomagali pri delu.

Pšenico so želi ono poletje Ogrinovi tam v Zaloki. Mlakarjeva mati so jim šli pa pomagat. Mihec jo je udaril za njimi. Imel je rad svojo mater, rad je bil pa tudi pri Ogrinovi materi, saj je marsikateri kos sladkega ajdovega kruha izginil med njegovimi zobmi, kruha, — rečem vam — kakršnega so znali speči samo Ogrinova mati.

Ženjice so žele pšenico, z veseljem ogledovale lepo, od zrelosti zakrivljeno klasje in zadovoljno težkale snopje, češ, letos bo pa dobro dajala.

Mihec jo je ubral pa v prijetni gozdček tik njive. Kdo se bo neki paril na vročem popoldanskem solncu? Vleže se vznak na mah in gleda tje gor v vejevje in se veseli zelene lepote in prijetnega hlada. Toda, kdaj ste še videli ptička pri miru? Tudi Mihec ni bil dolgo. Brž skoči pokoncu pa hajd gor na veje — ptiček med ptičke. Pleza kakor brglez po drevju, stopa z veje na vejo, sili z drevesa na drevo. Pa enkrat ga le goljufa: veja, na katero je stopil, ni bila dovolj trdna, poda se in Mihec zlomasti po vejevju z vrha gabra doli in: štrbunk, bil je na tleh. Kar odskočil je na mehkem mahu.

„Sveti križ božji, ubil se je!“ kriknejo mati, ki so pravtedaj sredi njive dvignili glavo in pogledali po Mihcu.

Mihcu pa ni bilo sile. Gosto vejevje ga je toliko zadržalo, da ni padel pretrdo, toda priložnost je hotel popolno izrabiti. Potajil se je.

Ko pridejo mati do njega, ni niti gledal, niti dihal, niti se kaj gibal.

„Sapo mu je zaprlo“, šepnejo mati, primejo Mihca za rame in ga stresajo. Nič se ni ganilo. —

„O moj Bog, mrtev je!“

Zdaj je pa Mihec vendar malce odprl svoje jasne oči in malce se je nasmehnil in prav malce pokazal svoje kot repa bele zobe.

No, tak je bil Mlakarjev Mihec. Muhast, so rekli Sitarjev bofer — in prav so imeli.

„Ti grdavš, ti nemarni, tak strah mi je napravil, zdaj se mi pa še smeje!“ so dejali mati pol nevoljni, pol veseli in skoro nekoliko sram jih je bilo, da so pokazali Mihcu vso svojo ljubezen in skrb . . .

II.

Vendar Mihec ni bil edini Mlakarjev otrok. Imel je tudi tri sestrice, bratca pa nobenega. Najstarejša je bila Micka, mlajši od Mihca sta bili pa Nežika in Marjetica.

Micka je bila pol angelvariha vsem, Mihec je pa skrbel vsem za veselje in kratek čas. Radi so se imeli in skoro vedno so bili skupaj. Kolarnica tam pred hlevom jih je bila vedno polna.

Mlakarjeva kolarnica je bila za vse. Tam notri so zapeljavali ob dežju vozove, notri je bila obešena konjska oprava, notri so bile verige in vrvi, tam je visela stara zakajena hlevna svetilnica. Ako se je le kaj pri Mlakarjevih, potrlo, rekli so oče: tje v kolarnico zanesi! Na kolarnici je imel Mihec golobe, v kolarni pa zajce. Micka je pa imela v kolarni svoje vrtno orodje in vrč za zalivanje cvetlic. To je bila Mlakarjeva kolarnica. Tam notri so se vgnezdili tistega dne.

„Marjetica, ali bi se ti kaj rada ujčkala?“ vpraša Mihec.

„Bi se že, če bi me ti držal.“

In mahoma je bila gugalnica narejena. Mihec je vzel vrv in kos verige in splezal urno kakor maček po kozi gori na kolarnico. Vrv je pritrdil gori za strešnjo, verigo pripel za konec verige, ki je visela od tramu in so jo rabili, kadar so tehtali seno, slamo ali mlado tele, — pa je bila gugalnica, krasna gugalnica. Nič tacih!

Da bi Marjetice ne tiščalo, je del med ropotijo stolico in jo pritrdil narobe na gugalnico, pa se sam trikrat prav trdo usedel nanjo, da se je prepričal dodobra, da je vse trdno narejeno — kot za večnost.

„Marjetica, zdaj pa le gor!“ Pa jo poprime pod pazduhi in jo posadi na stolico.

Mihec se je znal sicer sam ujčkati, toda danes ni bilo moč, ko je moral držati Marjetico.

„Nežika, poženi ti, se bodeš pa potem ujčkala! Micka, ti pa tukaj pomagaj pri vrvi!“ veleval je Mihec.

„Hoo — hop, hoo — hop!“ in šlo je, da se je delal veter. Kurje perje se je razpršilo na vse strani. Marjetici je bilo pa tako tesno pri srcu. Letelo je vse od nje. Slamniček ji je odnesel veter, pa ga je pobrala vesela Nežika in ga posadila sebi na glavo. Šolnički so ji odpadli bogvekam, ena nogovica ji je zlezla z noge na tla in Marjetica sama je že mislila, da bo vsak čas ležala v kakem kotu. Rada bi bila kričala, pa ji je sapo zapiralo. Niti pogledati si ni upala v stran, da bi bila z očmi poprosila Mihca ali Nežiko, da je že dovolj, in da naj ustavijo.

Tisti hip je pa nekaj nekje zaškrtalo, in Mihcu se je zdelo, da se je nekaj potegnilo pod njim.

„Stojte!“ vikne Micka, a bilo je prepozno. Vrv se je odvezala od verige, — k sreči ravno takrat, ko sta bila Mihec in Marjetica najbližje tal.

„Asss!“ viknila je deklica, ko je vtaknila svoje drobne prste v zemljo in precej jela mahljati z ročicama, nato je pa nesla prste v usta. Hitro sta sestrici pri nji. Res se je pokazalo nekaj krvi izza nohtkov, pa se je nekoliko popihljalo, malo z vodo pomočilo in obvezalo in Marjetica ni več jokala. —

„Marjetica, kako je pa to, da imaš ‚punčke‘ na prstkih?“ jo vprašajo oče pri večerji.

„Mihec!“ reče Marjetica, pa potegne skozi nos sapo k sebi. Na jok se ji je naredilo, ko se je spomnila nesrečnega padca.

„Kaj je, Mihec?“ vprašajo oče. Počasi so zvedeli vso dogodbo, seveda ne od Marjetice, ampak od Micke.

„To je pa le preveč!“ rekó naposled, „povsod si ti zraven.“ Srpo pogledajo Mihca; stopijo tje, kjer je visel motvozec na kljuki.

Mihec je precej uganil ves položaj. Kar izginil je izza mize. Samo dvakrat so ga oplazili oče s tistim motvozcem, a bil je že pod pečjo prav tam v kotu. Oče se niso lahko in tudi ne radi pripogibali, zato so pustili Mihca pri miru v tisti prostovoljni ječi. Tepen od svojega očeta je bil topot prvič in hkrati zadnjič, kar bodi povedano njemu v čast.

Z materino prerokbo, da bo tak kot Brnusov Miha, pa le ni bilo nič. Cvet je bil, cvet ta Mihec Mlakarjev — kaj bi tajil, kar je res. A slabega sadu ta cvet ni obrodil. Miha je danes eden najveljavnejših možakov v naši vasi. In če nanese pogovor na mlada leta in se on spomni svojih, nikdar ne pozabi hvaležno pripomniti: „Ej, ko bi jaz ne bil imel tacih staršev!“

Ferdinand Gregorec.

Cvetke in žarki.

Radé bi spale,
Cvetke zaspane,
Da bi sanjale
Sanje lepe.

Solnček pa vstal je,
Videl zaspanke;
Žarke poslal je
Cvetke budit.

Težko so vstale
Cvetke zaspane,
Kot bi ne znale,
Da je že dan.

Z roso močile
Liste so nežne
In pa jezile
Žarkom so se:

„Kaj ste že vstali
Ter nas vzbudili.
Mar bi še spali
Tam za goro!“

Radan.

